

‘Iedere keer nerveus als de GGD komt’

ROTTERDAM — Met de toenemende aandacht voor kinderopvang lijkt het al snel een gat in de markt. Maar de ondernemende man of vrouw die volgende week in zijn garage een kinderopvangbedrijf wil beginnen, kan dat beter uit zijn hoofd zetten.

Tussen deze droom en daad staan niet alleen praktische bezwaren in de weg. Ook de Wet kinderopvang blijkt een obstakel. Die regelt de belangrijkste voorwaarden, zoals de zorg voor veiligheid en gezondheid, de inrichting en de opleidingseisen van het personeel.

Zo is per kindplaats een bruto vloeroppervlakte van minimaal 3,5 meter nodig. De medewerkers moeten een verklaring van goed gedrag van justitie krijgen. Ook gelden specifieke opleidingseisen en is de voertaal Nederlands.

‘In principe krijgt iedereen een kans’, zegt GGD-inspecteur Shirley Kabos, op werkbezoek in de Rotterdamse wijk Overschie. ‘Alleen volgt binnen drie maanden een volledige inspectie.’

Ook gevestigde dagverblijven kunnen rekenen op een bezoek van de GGD, die dit werk in opdracht van de gemeenten moet uitvoeren. Op de jaarlijkse inspectie bij kinderdagverblijf Ravot, onderdeel van Kinderopvang Bimbola, loopt Kabos alle aandachtspunten systematisch door. Van tevoren heeft ze de relevante beleidsstukken al toegestuurd gekregen. Later op de ochtend maakt ze een ronde door het dagverblijf en voert ze ook een pedagogische observatie uit.

‘Soms zijn regels beperkend’, meent Willy Kooijman, manager interne zaken bij Bimbola en al een kwarteeuw ervaren in de kinderopvang. Ze is er bij de GGD-inspectie net op gewezen dat er een aantal brandnetels op het buitenverblijf staat. ‘Is het zo erg dat een kind zich eens een keertje aan een brandnetel bezeert? Wil je uitdagingen bieden aan de kinderen, dan is het belangrijk een goede balans te vinden tussen verregaande veiligheid en die uitdagingen voor kinderen. Dan kan het misschien geen kwaad dat ze ook leren dat brandnetels gevaarlijk zijn.’

Toch zijn de eisen sinds de nieuwe Wet kinderopvang van 2005 minder strikt dan voorheen. In deze wet worden niet langer specifieke kwaliteitseisen aan de kinderopvang gesteld, maar zijn vooral globale normen opgenomen. Het kabinet heeft de sector zo meer ruimte willen geven zelf regels op te stellen voor verantwoorde kinderopvang.

Verplicht is een inventarisatie van de veiligheids- en gezondheidsrisico's, die de ondernemer zelf uitvoert. De inspectie toetst daarna of crèches hun protocollen goed hebben opgesteld en hoe ze die naleven. Voorheen werd bijvoorbeeld tot op de centimeter gecontroleerd

Groepsleiders in dagverblijf Ravot verschonen de baby's. De GGD moet erop toezien dat de hygiëneregels in acht worden genomen.

FOTO: PETER HILZ

hoever de knaapjes van de kapstok van elkaar afstanden.

‘De brandnetels mogen blijven staan’, verwijst Kooijman naar het soepeler regime sinds 2005. ‘Maar je zult als dagverblijf toch een antwoord moeten hebben op de vraag waarom je ze laat staan, als de inspectie er op wijst.’

Over de verplichte verklaringen van justitie is minder discussie. Die zijn er om te voorkomen dat de kinderen niet onder de hoede komen van mensen met verkeerde antecedenten. Er hoeft maar één verklaring te ontbreken en het is al aanleiding tot een ‘onvoldoende’ in het GGD-rapport. ‘Het is wel eens lastig als je haast hebt bij de werving van nieuw personeel’, vindt Kooijman. ‘Dan moet je weer wachten op een verklaring van justitie, voordat de nieuwe medewerker aan de slag kan.’

De voorbereiding op de inspectie wordt beschreven als ‘een beestenvolk’. Maar het houdt de mensen in de kinderopvang wel bij de les. En dat werkt uiteindelijk ook positief uit, zegt Paula Carrilho, assistent

locatiemanager van Ravot. ‘Het houdt je scherp. We zijn iedere keer weer nerveus als de GGD langskomt.’

In Rotterdam proberen de toezichhouders de dagverblijven ieder jaar aan een onderzoek te onderwerpen. ‘Dat zorgt voor continuïteit’, meent inspecteur Kabos. Het gaat om visites die van tevoren worden aangekondigd. Onver-

wachte bezoeken staan op het verlanglijstje van de GGD-medewerkers. Die gaan ze komend jaar uitvoeren.

Ondanks al dat toezicht staat de kwaliteit onder druk, zo bleek vorig jaar uit een studie van de universiteiten van Leiden, Amsterdam en Nijmegen. Naar internationale maatstaven scoren nogal wat crèches een onvoldoende. De waar-

dering van de ouders is met een 8-daarentegen zeer behoorlijk.

In Rotterdam kunnen zowel de GGD-inspecteur als de betrokken opvangs zich niet herkennen in de studie. ‘Er is juist sprake van professionalisering’, meent Carrilho. ‘We hebben altijd wel wat op te merken, maar het gros van de dagverblijven is er heel serieus mee bezig’, vindt Kabos.

Wel wacht Kabos op instrumenten waarmee ze de regels kan handhaven. Het gemeentebestuur moet die nog vaststellen. Afgelopen maand kwam ook de Inspectie Werk en Inkomen (IWI) al tot de conclusie dat gemeenten meer werk moeten maken van hun taken in de kinderopvang. Kabos: ‘Er zijn nog steeds locaties waar je een stok achter de deur moet hebben om ze tot verbeteringen te bewegen.’

Wat resteert is de macht van de consument. Die heeft door de Wet kinderopvang meer keuzevrijheid. De concurrentie wordt vooral gevoerd op kwaliteit. Via internet kunnen ouders inzage krijgen in de rapporten van de GGD.

Na afloop van de inspectie wil Willy Kooijman direct weten of er nog minpuntjes dreigen in de rapportage. Dat blijkt niet het geval te zijn. Goed nieuws voor Ravot, dat hoopt op een flinke toename van het aantal klanten. ‘Een slecht oordeel kan gevolgen hebben voor de klandizie. Maar het allerbelangrijkste is dat de interne kwaliteit van kinderopvang getoetst wordt.’

Inspectie wil meegroeien bij ‘booming’ kinderopvang

Tussen 1990 en 2005 is het aantal opvangplaatsen in kinderdagverblijven vertienvoudigd tot 200.000. Die razendsnelle groei heeft zijn sporen nagelaten, zo bleek vorig jaar uit onderzoek van de universiteiten van Leiden, Amsterdam en Nijmegen. De kwaliteit is slechter dan pakweg een decennium terug. Vooral de capaciteiten van de groepsleiders blijven achter.

Ook in internationaal opzicht scoort de Nederlandse opvang

onder de maat, menen de onderzoekers. ‘Er wordt opvang geboden die niet voldoet aan de internationale maatstaven’, luidde het oordeel van de onderzoekers.

De branche start vanaf dit najaar veertien projecten die de kwaliteit moeten verbeteren. Minister Aart Jan de Geus van Sociale Zaken steunt de sector hierbij met €2,3 mln subsidie.

Nu VVD en PvdA gratis kinderopvang in de aanbieding hebben, zijn ze bij de GGD, de instantie

die de inspecties in de kinderopvang uitvoert, benieuwd wat hiervan terecht komt. Gratis opvang kan in de praktijk al snel leiden tot meer vraag en vervolgens meer opvangplaatsen. ‘De inspectie moet op zijn minst meegroeien’, meent woordvoester Ilse van Wijk van de landelijke GGD'en. ‘Om erop toe te kunnen zien dat de kwaliteit van de opvang ook bij nieuwe commerciële organisaties op het door de overheid gewenste niveau zit.’

